

**Protokół obrad Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Katowicach
w dniu 07 września 2022 roku (obrady on-line poprzez aplikację Microsoft Teams)
godz.12:00**

Obrady, w związku z zagrożeniem epidemicznym odbyły się w sposób zdalny.

Przebieg obrad: Projekty nadesłane przez architektów wysłano pocztą elektroniczną do członków Rady, celem zapoznania się z materiałem. W przypadku występowania pytań i wątpliwości członkowie Rady kontaktowali się bezpośrednio z projektantem. Karty oceny są na bieżąco podpisywane przez Panią Przewodniczącą Barbarę Grześ w dogodnym dla niej terminie.

W obradach on-line udział wzięło 5 członków Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Katowicach, tj.:

Pani Barbara Grześ - Przewodnicząca Rady,

Pani Bożena Werner – Wiceprzewodnicząca Rady,

Pani Sylwia Siudak – Sekretarz Rady,

Pan Piotr Borgulat – Członek Rady,

Pan Jarosław Makowski – Radny Rady Miasta Katowice powołany na VIII kadencję samorządu (2018-2023).

Zaproszeni goście obecni na posiedzeniu:

Pan Ignacy Hołowiński– Zastępca Naczelnika Wydziału Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Katowice,

Pan Andrzej Chołdzyński - Architekt i właściciel AMC – Andrzej M. Chołdzyński Sp. z o.o. Sp.k. („AMC”)

Pani Joanna Arent - Architekt w AMC – Andrzej M. Chołdzyński Sp. z o.o. Sp.k. („AMC”)

Pani Sandra Nieszporek - Katowickie Inwestycje S.A.

Robert Kowal - Katowickie Inwestycje S.A.

Joanna Podgrabińska - Katowickie Inwestycje S.A.

Pan Artur Maciaszczyk - Stowarzyszenie Bona Fides

Harmonogram obrad przebiegał zgodnie z porządkiem obrad z dnia 07 września 2022 r. (załącznik nr 1 do protokołu).

1. Zatwierdzenie protokołu z dnia 10 sierpnia 2022 r.

W głosowaniu wzięły udział 5 osoby – 5 głosy „za”.

2. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: „ **Pierwszy etap inwestycji obejmujący adaptację i rewitalizację istniejących budynków po kopalni KWK „Wieczorek” pod funkcję HUB-u gamingowo-technologicznego wraz z rozwiązaniami drogowymi przy ul. Szopienickiej w Katowicach**” z udziałem Pana Ignacego Hołowińskiego Zastępcy Naczelnika Wydziału Architektury i Budownictwa oraz projektantów z AMC – Andrzej M. Chołdzyński Sp. zo.o. Sp.k. Pana Andrzeja Chołdzyńskiego, Pani Joanny Arent oraz przedstawiciel Katowickich Inwestycji S.A. Pani Sandra Nieszporek.

Koncepcję projektu zaprezentował Pan Andrzej Chołdzyński architekt z firmy AMC – Andrzej M. Chołdzyński Sp. zo.o. Sp. k. Projekt obejmuje układ 10 budynków z czego 8 jest zabytkowych, natomiast 1 obiekt zostanie wybudowany jako nowy. Żaden z budynków nie jest przystosowany obecnie do przebywania w nim osób z niepełnosprawnościami, dlatego zostaną zaprojektowane odpowiednie windy, rampy, zastosowane zostaną odpowiednie normatywne oświetlenie. Zastosowana będzie również odpowiednia gama kolorystyczna niezaburzająca widzenia oraz tworząca atmosferę niesprzyjającą powstaniu reakcji padaczkowych, co jest istotne dla osób chorych na padaczkę. Nowy budynek będzie zawierał udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami m.in. ścieżkę dotykową z odgałęzieniami w posadzce. Pan Andrzej Chołdzyński zaproponował Radzie aby odbywały się cykliczne spotkania usprawniające projektowanie zgodnie z wytycznymi Rady. Osobą wyznaczoną do kontaktu od strony AMC jest Pan Andrzej Chołdzyński i Pani Joanna Arent.

Pani Bożena Werner zaproponowała architektom zastosowanie kontrastowych obrzeży w ciągach pieszych oraz komfortek, jako nowego zastosowania toalet dla osób z niepełnosprawnościami. Projektanci ze spółki z AMC przystali na tę propozycję, mając na uwadze ponadnormatywne zapewnienie komfortu i poczucia bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnościami oraz powiększenie ich komfortu psychologicznego, a także

zmniejszenie uczucia ewentualnej opresyjności przestrzeni i opresji sytuacyjnej lub funkcjonalnej zagrożenia oraz stresu.

Architekt Andrzej Chołdzyński wskazał dwa obszary, które nie mogą być i nie będą dostępne dla osób z niepełnosprawnościami ani dla publiczności. Jest to wyższa część 25 metrowej wieży oraz poddasza. Natomiast kondygnacje dostępne dla publiczności będą obsługiwane przez windy, które wraz z szybami windowymi oraz klatkami schodowymi będą w założeniach projektowych projektowane jako nowe.

Pani Barbara Grześ zapytała jakie dostępności dla osób niedosłyszących używających aparaty słuchowe są planowane w projekcie. Przewodnicząca Rady zaproponowała zastosowanie pętli indukcyjnej, co podwyższy komfort słuchania poprzez wyciszenie szumów w tle oraz zwiększy czystość odsłuchu. AMC proponuje w budżecie inwestycji takie rozwiązanie w fazie Projektu Wykonawczego do decyzji Inwestora.

Zastępca Naczelnika Wydziału Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Katowice Pan Ignacy Hołowiński przedstawił swoje spostrzeżenia i uwagi do otrzymanego projektu. W budynku nr 1 pomieszczenia biurowe co-working (na poziomie +1,70 oraz +8,30) nie mają zapewnionego dostępu dla osób poruszających się na wózkach. Pan Hołowiński zaproponował wykonanie przystanku windowego na poziomach +1,70 oraz +8,30. Projektant Pan Andrzej Chołdzyński potwierdził, że taka jest właśnie intencja projektowa i zatwierdził jako możliwą do dalszego przestudiowania proponowaną propozycję zastosowania windy z kabiną przelotową.

W budynku nr 4 (maszynowni) na poziomie 0 jest zaprojektowana kawiarnia. Jak zauważył Pan Ignacy Hołowiński w bezpośrednim sąsiedztwie planowanego tam obiektu gastronomicznego w miejscach poziomu -1 nie ma toalety dla osób z niepełnosprawnościami, są natomiast sanitariaty dla osób pełnosprawnych. Pan Hołowiński zaproponował aby, w bliskim sąsiedztwie kawiarni przewidzieć toaletę dla osób niepełnosprawnych.

Ponato w tym samym obiekcie, jak dodaje Pan Hołowiński przewidziano przestrzenie ekspozycyjne częściowo niedostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Są to skrzydła balkonowe budynku nr 4. Architekt Pan Chołdzyński zaproponował w tym miejscu użycie stalowych ramp lub podnośników do balkonów. Pani Werner przychyliła się bardziej do zastosowania ramp jako konstrukcji wygodniejszej dla osób z dysfunkcją ruchową. Pan

Chołdziński stwierdził, że obie propozycje, rampa i podnośnik zostaną przedstawione jako wariantowe do omówienia Śląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków, do wyrażenia Jego opinii.

3. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego tylnego nr 14 A wraz z zagospodarowaniem podwórza z infrastrukturą zewnętrzną”**.

Do projektanta wysłano opinię Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych dotyczącą projektu pn. „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego tylnego nr 14 A wraz z zagospodarowaniem podwórza z infrastrukturą zewnętrzną”, które projektant uwzględnił w projekcie. Opinia stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Rada zatwierdza ww. projekt.

Uchwała nr 1

z dnia 07 września 2022 roku

dotycząca opinii dla projektu pn.: „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego tylnego nr 14 A wraz z zagospodarowaniem podwórza z infrastrukturą zewnętrzną”.

§ 1

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych uchwala, co następuje :

Rada wydaje pozytywną opinię dotyczącą projektu pn. „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego tylnego nr 14 A wraz z zagospodarowaniem podwórza z infrastrukturą zewnętrzną”.

§ 2

Po przeprowadzeniu głosowania, w którym udział brało 5 członków Rady, oddano 5 głosy za, 0 głosów przeciw, 0 głosów wstrzymujących.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

4. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Katowickiej Infrastruktury Rowerowej- połączenie rowerowe dzielnicy Giszowiec z obszarem Katowickiego Parku Leśnego”**.

Rada oczekuje na odpowiedź projektantów w sprawie ścieżki dotykowej.

Pani Joanna Podgrabińska ze Spółki Katowickich Inwestycji S.A., która nadzoruje inwestycje naznaczyła, że projektanci naniosą uwagi Rady w projekcie końcowym, co nastąpi w październiku b.r. Po otrzymaniu poprawionych planów Rada powróci do opiniowania projektu.

5. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Rozbudowa ul. Mysłowickiej i Kolistej w Katowicach – budowa drogi dla rowerów wraz z infrastrukturą w ramach zadania inwestycyjnego pn: „Katowicka Infrastruktura Rowerowa”**.

Rada oczekuje na odpowiedź projektantów w sprawie ścieżki dotykowej.

Pani Joanna Podgrabińska ze Spółki Katowickich Inwestycji S.A., która nadzoruje inwestycje naznaczyła, że projektanci naniosą uwagi Rady w projekcie końcowym, co nastąpi w październiku b.r. Po otrzymaniu poprawionych planów Rada powróci do opiniowania projektu.

6. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą na połączeniu ul. Roździeńskiej z ul. 11 Listopada”**.

Rada oczekuje na odpowiedź projektantów w sprawie ścieżki dotykowej.

Pani Joanna Podgrabińska ze Spółki Katowickich Inwestycji S.A., która nadzoruje inwestycje naznaczyła, że projektanci naniosą uwagi Rady w projekcie końcowym, co nastąpi w IV kwartale b.r. Po otrzymaniu poprawionych planów Rada powróci do opiniowania projektu.

7. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **„Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zagospodarowania terenu w Parku Kościuszki w Katowicach w ramach zadania: „Park Kościuszki – sztuczna rzeka ze zbiornikiem wodnym, woliera oraz zagospodarowanie terenu”**.

Po weryfikacji zaproponowanych przez projektantów rozwiązań dotyczących mat przyrostowych i ich akceptacji Rada pozytywnie opiniuje projekt pt: „Park Kościuszki – sztuczna rzeka ze zbiornikiem wodnym, woliera oraz zagospodarowanie terenu” na etapie koncepcyjnym projektu. Opinia stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Rada zatwierdza ww. projekt.

Uchwała nr 2

z dnia 07 września 2022 roku

dotycząca opinii dla projektu pn.: „Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zagospodarowania terenu w Parku Kościuszki w Katowicach w ramach zadania: Park Kościuszki – sztuczna rzeka ze zbiornikiem wodnym, woliera oraz zagospodarowanie terenu”.

§ 1

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych uchwala, co następuje :

Rada wydaje pozytywną opinię dotyczącą projektu pn. „Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zagospodarowania terenu w Parku Kościuszki w Katowicach w ramach zadania: „Park Kościuszki – sztuczna rzeka ze zbiornikiem wodnym, woliera oraz zagospodarowanie terenu”

§ 2

Po przeprowadzeniu głosowania, w którym udział brało 5 członków Rady, oddano 5 głosy za, 0 głosów przeciw, 0 głosów wstrzymujących.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

8. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: **"Centrum Himalaizmu im. Jerzego Kukuczki"**.

Projektant nie uwzględnił nadesłanych przez Radę uwag. Rada oczekuje na plany docelowe od projektanta.

Pani Sandra Nieszporek ze spółki Katowickich Inwestycji S.A., która nadzoruje projekt zapewniła, wystąpi do Projektanta o naniesienie uwag na plany. Po otrzymaniu poprawionych planów Rada powróci do opiniowania projektu.

9. Konsultacje społeczne w ramach projektów:

a. „Strategii Rozwoju Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w Województwie Śląskim” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wszelkie uwagi, sugestie i komentarze Rada będzie kierować na adres Urzędu Miasta Katowice w terminie do 15 września b.r.

b. „Budowa kompleksowego systemu szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników oraz zasad jego finansowania”.

Wszelkie uwagi i wnioski Rada będzie kierować na adres Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w terminie do 30 listopada b.r.

Wszelkie informacje znajdują się na stronie: <https://www.pfron.org.pl/aktualnosci/szczegoly-aktualnosci/news/konsultacje-spoleczne-standardow-szkolenia-psow-przewodnikow/>

c. „Standardy obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, w kolejowym i drogowym transporcie zbiorowym”.

Wszelkie uwagi i wnioski Rada będzie kierować na adres Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w terminie do 31 grudnia b.r.

Wszelkie informacje znajdują się na stronie:

<https://www.pfron.org.pl/aktualnosci/szczegoly-aktualnosci/news/standardy-obslugi-osob-ze-szczegolnymi-potrzebami-w-transporcie-zbiorowym-konsultacje/>

10. Wolne wnioski.

Pan Jarosław Makowski wspomniał, że odbyła się weryfikacja w dzielnicy Dąb niedogodności architektonicznych zgłaszanych przez mieszkankę dzielnicy Dąb na posiedzeniu Rady dnia 13 lipca b.r. Pismo w tej sprawie zostało przesłane do Wiceprezydenta Miasta Katowice Jerzego Woźniaka (pismo stanowi załącznik nr 4 do protokołu).

Pani Bożena Michałek, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Katowice ds. Osób z Niepełnosprawnościami poinformowała, że wydawanie pozwoleń na budowę ogródków sezonowych na terenie Miasta Katowice będzie opiniowane przez Wydział Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Katowice również w zakresie zapewnienia dostępności architektonicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym w szczególności osób

z niepełnosprawnościami, przed uzyskaniem ostatecznej zgody Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów.

Głosy członków Rady w dniu 07 września 2022 zebrała Marta Kordas.

Kolejne obrady zaplanowano na 12 października 2022 roku na godz. 12:00.

Załącznik do protokołu:

1. Porządek obrad Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w dniu 07 września 2022 roku,
2. Zalecenia do projektu – „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego tylnego nr 14 A wraz z zagospodarowaniem podwórza z infrastrukturą zewnętrzną”,
3. Zalecenia do projektu – „Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zagospodarowania terenu w Parku Kościuszki w Katowicach w ramach zadania: „Park Kościuszki – sztuczna rzeka ze zbiornikiem wodnym, woliera oraz zagospodarowanie terenu”.
4. Propozycje rozwiązań związanych z dostępnością w dzielnicy Dąb – Pismo kierowane do wiceprezydenta Miasta Katowice Jerzego Woźniaka.

PRZEWODNICZĄCA
Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grzeń

Porządek obrad Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w dniu 07 września 2022 roku (obrazy on-line poprzez aplikację Microsoft Teams) godz. 12:00

1. Zatwierdzenie protokołu z dnia 10 sierpnia 2022 roku.
2. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: „**Pierwszy etap inwestycji obejmujący akceptację i rewitalizację istniejących budynków po kopalni KWK „Wieczorek” pod funkcję HUB-u gamingowo-technologicznego wraz z rozwiązaniami drogowymi przy ul. Szopienickiej w Katowicach**” z udziałem Pana Ignacego Hołowińskiego Zastępcy Naczelnika Wydziału Architektury i Budownictwa oraz projektantów z AMC – Andrzej M. Chołdziński Sp. zo.o. s.k.: Pana Andrzeja Chołdzińskiego, Pana Piotra Dynowskiego i Pani Joanny Arent oraz przedstawicielem Katowickich Inwestycji S.A. Panią Sandrą Nieszporek.
3. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: „**Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego tylnego nr 14 A wraz z zagospodarowaniem podwórza z infrastrukturą zewnętrzną**”.
4. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: „**Katowickiej Infrastruktury Rowerowej- połączenie rowerowe dzielnicy Giszowice z obszarem Katowickiego Parku Leśnego**”.
5. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: „**Rozbudowa ul. Mysłowickiej i Kolistej w Katowicach – budowa drogi dla rowerów wraz z infrastrukturą w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Katowicka Infrastruktura Rowerowa”**”.
6. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: „**Budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą na połączeniu ul. Roździeńskiej z ul. 11 Listopada**”.
7. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: „**Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zagospodarowania terenu w Parku Kościuszki w Katowicach w ramach zadania: „Park Kościuszki – sztuczna rzeka ze zbiornikiem wodnym, woliera oraz zagospodarowanie terenu**”.
8. Konsultacja, opiniowanie i zatwierdzenie projektu pn.: „**Centrum Himalaizmu im. Jerzego Kukuczki**”.
9. Konsultacje społeczne w ramach projektów:
 - a. - „Strategii Rozwoju Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w Województwie Śląskim” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
 - b. - „Budowa kompleksowego systemu szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników oraz zasad jego finansowania”.
 - c. „Standardy obsługi osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami, w kolejowym i drogowym transporcie zbiorowym”.
10. Wolne wnioski.

PRZEWODNICZĄCA
Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grześ

Katowice, 31 sierpnia 2022 r.

Powiatowa Społeczna Rada
ds. Osób Niepełnosprawnych
Urząd Miasta Katowice
ul. Rynek 1, 40-003 Katowice

Dotyczy: budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ulicy Kochanowskiego 14a w Katowicach.

UWAGI DO PROJEKTU

- Zaleca się wyznaczenie komórki, miejsca przechowywania wózków inwalidzkich, a w przypadku elektrycznych wózków, również miejsc ich ładowania. Wózki są osobistym sprzętem, kosztownym, nierzadko dostosowane indywidualnie i powinny być w bezpieczny sposób przechowywane. W pomieszczeniu konieczna jest przestrzeń manewrowa 150x150 cm.
- W przedpokoju między sypialniami wyznaczyć przestrzeń manewrową 150x150 cm.

ZALECENIA PROJEKTOWANIA UNIWERSALNEGO

GŁÓWNE WEJŚCIE

- Należy wyznaczyć przestrzeń manewrową 150x150 cm po obu stronach drzwi głównego wejścia.
- Zaleca się projektowanie wejść z dużymi wiatrołapami, z przestrzenią manewrową min. 150x150 cm, poza polem otwierania skrzydła drzwi.
- Drzwi wejściowe w świetle ościeżnicy powinny mieć 90 cm (zalecane 100 cm).
- Płyta cokołu na dole drzwi o wysokości 40 cm.
- Duże i ciężkie drzwi należy wyposażać w siłowniki wspomagające otwieranie i funkcję opóźnionego zamykania. Zawiasy powinny mieć minimalną siłę tarcia, aby ułatwić otwieranie drzwi.
- Dopuszczalna siła potrzebna do otwarcia drzwi nie może przekraczać 2,2 kG.
- Domofon powinien znajdować się po stronie klamki 60 cm od narożnika, ekran nie wyżej niż 120 cm, a przyciski 80-110 cm.
- Wejście/wyjście budynku oznakować 50 cm pasem ostrzegawczym w odległości 50 cm przed drzwiami i za drzwiami.

DRZWI WEWNĘTRZNE

- Drzwi wewnętrzne w świetle ościeżnicy powinny mieć 90 cm (zalecane 100 cm).
- Przy drzwiach należy zapewnić przestrzeń manewrową o wymiarach 160x160 cm od strony otwarcia skrzydła drzwi oraz 120x120 cm po drugiej stronie.
- Otwór drzwiowy powinien być tak zlokalizowany w ścianie, by od strony zawiasów pozostało co najmniej 9-10 cm wolnej przestrzeni.
- Montaż drzwi tak, żeby po otwarciu nie utrudniały dostępu do przestrzeni manewrowej i mebli.

- Duże i ciężkie drzwi należy wyposażyć w siłowniki wspomagające otwieranie i funkcję opóźnionego zamykania. Zawiasy powinny mieć minimalną siłę tarcia, aby ułatwić otwieranie drzwi.
- Dopuszczalna siła potrzebna do otwarcia drzwi nie może przekraczać 2,2 kG.
- Klamki i uchwyty w drzwiach ergonomiczne i łatwe w użytkowaniu (w kształcie litery C).
- Zaleca się zastosowanie ościeżnic drzwi w kontrastowych kolorach do ścian.
- Zaleca się zastosowanie klamek w kontrastowych kolorach do drzwi.

OKNA

- Klamki okienne umieścić na wysokości 85-120 cm nad poziomem podłogi, w kształcie dźwigni, w kontrastowych kolorach w stosunku do ram okiennych.
- W budynkach na kondygnacjach położonych poniżej 25 m nad terenem, górną krawędź wewnętrznego parapetu powinna wynosić co najmniej 85 cm, w budynkach na kondygnacjach położonych powyżej 25 m nad terenem, górną krawędź parapetu powinna wynosić co najmniej 110 cm.

TOALETY

Pomieszczenie higieniczno-sanitarne, łazienka, toaleta musi być przystosowane i wyposażona w sprzęty przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami oraz spełniać następujące wymagania:

- zapewniać przestrzeń manewrową o wymiarach 160x160 cm od strony otwarcia skrzydła drzwi oraz 120x120 cm po drugiej stronie.
- Zapewniać powierzchnię manewrową przed muszlą toaletową o wymiarach przynajmniej 150x150 cm.
- Powierzchnia do przesiadania obok muszli toaletowej po lewej i prawej stronie powinna mieć szerokość min. 90 cm.
- Wysokość muszli toaletowej mieścić się powinna w przedziale między 42-48 cm.
- Oś muszli nie powinna znajdować się bliżej niż 45 cm od ściany.
- Przycisk spłukiwania powinien być umieszczony z boku na wysokości nie większej niż 80-110 cm.
- Uchwyty należy umieścić po lewej i prawej stronie (uchwyt składane od strony przesiadania się, UWAGA na niekontrolowane opadanie uchwytu) w odległości 30-40 cm od osi muszli (do osi poręczy) oraz na wysokości 70-85 cm (górna krawędź poręczy), oraz wystające 10-15 cm przed muszlę.
- Deska sedesowa powinna być z tworzywa sztucznego i wolnoopadająca.
- Podajnik papieru toaletowego powinien znajdować się na wysokości 60-70 cm, w okolicy przedniej krawędzi miski ustępowej.
- Górna krawędź umywalki na wysokości 75-85 cm.
- Dolna krawędź umywalki nie niżej niż 60-70 cm.
- Przestrzeń manewrowa przed umywalką o wymiarach 90x150 cm, z czego nie więcej niż 40 cm tej przestrzeni może znajdować się pod umywalką.
- Dolna krawędź lustra nie wyżej niż 80 cm lub bezpośrednio nad umywalką.
- Baterie kranowe powinny być uruchamiane dźwignią (najlepiej z przedłużonym uchwytem), przyciskiem lub automatycznie (nie należy stosować kurków).

- Dozownik mydła, suszarka/ręczniki powinny być zlokalizowane jak najbliżej umywalki na wysokości 80-110 cm.
- Poręcze po obu stronach umywalki na wysokości 90-100 cm, w odległości nie mniejszej niż 5 cm pomiędzy krawędzią poręczy a umywalką.
- Minimalne wymiary wanny to 170x070 cm.
- Górna krawędź wanny na wysokości 50 cm.
- Minimalna powierzchnia manewrowa przy wannie to 140 cm x długość.
- Poręcze przywannowe na wysokości 70-90 cm o minimalnej długości 60 cm.
- Wanna powinna być wyposażona w podnośnik i ławeczkę.
- Natrysk z kabiną niezamkniętą pozbawiony progów 90x100 cm (min. powierzchnia 0,9 m²) z przestrzenią manewrową 90x120 cm.
- Prysznic kabinowy z minimalną szerokością 150 cm (min. powierzchnia 2,5 m²).
- Część bezprogowego prysznica 150x150 cm może służyć za przestrzeń manewrową.
- Siedzisko z oparciem lub mocowane do ściany na wysokości 42-50 cm.
- Poręcze przy siedzisku na wysokości 90-100 cm.
- Słuchawka prysznicowa z regulowaną wysokością 90-210 cm i termostatem.
- Włączniki światła na wysokości 80-110 cm.
- Wieszaki na ubrania na wysokości 110 cm oraz 180 cm.
- Kontrastowe ściany względem podłogi, w przypadku braku takiej możliwości zastosować listwy lub cokoły kontrastowe.

POMIESZCZENIA

- Maksymalna wysokości progów w budynków to 2 cm (zalecane 1 cm lub mniej).
- W każdym pomieszczeniu wyznaczyć przestrzeń manewrową 150x150 cm.
- Zaleca się, żeby wszelkie ustawienia mebli i sprzętów były z uwzględnieniem przestrzeni manewrowej 150x150 cm.
- Kontakty, włączniki i inne mechanizmy kontrolne należy umieszczać na wysokości 80-110 cm, natomiast gniazda elektryczne na wysokości 40-100 cm.
- Zaleca się w budynkach umieszczenie tabliczek informujących o funkcji pomieszczenia w formie wizualnej oraz dotykowej (alfabet Braille'a). Informacja dotykowa powinna znajdować się na ścianie, po stronie klamki, na wysokości min. 120 cm (dół tabliczki) i maks. 160 cm (górną tabliczki), w odległości 5-10 cm od ościeżnicy drzwi (pomiar od krawędzi ościeżnicy do bliżej położonej krawędzi tabliczki). Alternatywnym, zalecanym przez Polski Związek Niewidomych jest umieszczenie tabliczki tuż nad klamką lub na listwie prowadzącej przed drzwiami od strony klamki.
- Informacje szczegółowe w formie dotykowej (np. układ toalety wraz z wyposażeniem) powinny znaleźć się przy wejściu do danego pomieszczenia po stronie otwierania drzwi na wysokości 15-30 cm powyżej uchwytu otwierającego (górną krawędź tabliczki) i nie wyżej niż 140 cm od podłoża. Zaleca się opis w alfabecie Braille'a montować na półce odchylonej od pionu o 30 do 45 stopni.

MEBLE

- Wysokość blatu biurka powinna być regulowana 60-80 cm, uwzględniając potrzeby wynikające z niepełnosprawności.
- Zalecana szerokość blatu roboczego biurka 60 cm.
- System półek wiszących nad biurkiem powinien znajdować się w zasięgu wyciągniętej ręki osoby siedzącej na wysokości 120-130 cm od powierzchni podłogi.
- Zlew płytki, nieobudowany, z pustą przestrzenią na podjazd wózka o szerokości min. 80 cm, głębokości min. 60 cm i wysokości 70 cm.
- Piekarnik umieszczony na wysokości nie niższej niż 60-80 cm.
- Optymalna wysokość blatu roboczego wynosi 70-80 cm, z pustą przestrzenią na podjazd wózka o szerokości min. 80 cm i głębokości min. 60 cm, umieszczony pomiędzy zlewem a kuchenką.
- Optymalna wysokość blatu stołu jadalnianego wynosi 70-80 cm, z pustą przestrzenią na podjazd wózkiem 80 cm i głębokości 60 cm.
- Płytkie szafki montowane 45 cm nad blatem roboczym.
- Dolna krawędź szafek na wysokości 25 cm od podłogi, aby umożliwić dojechanie wózka.
- Miejsca do przechowywania z półkami o głębokości 50-60 cm.
- Najwyżej położone półki, dostępne dla osoby poruszającej się na wózku, powinny znajdować się na wysokości do 110 cm, a najniższej powinny znajdować się nie niższej niż 50 cm.
- Wysokość elementu na wieszaki 100-120 cm.

MIEJSCA PARKINGOWE

- Miejsca parkingowe 360 - 500 cm (zalecane 600 cm).
- Miejsca parkingowe należy wykonać z nawierzchni utwardzonej, oznakowane kopertą w całości w kolorze niebieskim.
- Zastosować obniżenia krawężników przy miejscach parkingowych, umożliwiające dostanie się na chodnik.
- W przypadku zastosowania na terenie (wokół budynku) kostki brukowej np. na ciągach pieszych, podjazdach i parkingach, użyć kostki bezfazowej lub kostki kamiennej ciętej.
- Nie zaleca się stosowania nawierzchni brukowanych wykonanych z kostki kamiennej łupanej.
- Miejsca parkingowe, z których korzystają wyłącznie osoby z niepełnosprawnością, nie jest wymagana minimalna odległości do okien budynków.

CHODNIK I CIĄGI PIESZE

- Zaleca się zachowanie minimalnej szerokości pasa pieszego 2,0 m, co pozwala np. na swobodne minięcie się dwóch osób, poruszających się z pomocami lub na wózkach inwalidzkich. Lokalne zwężenie pasa nie powinno wynosić mniej niż 1,25 m.
- Zastosować na ciągach pieszych kostki, płyty i nawierzchnie bezfazowe lub z mikrofazą.
- W uzasadnionych przypadkach związanych m.in. z koniecznością zapewnienia retencji wód opadowych lub stosowania nawierzchni biologicznie czynnej, należy stosować

przepuszczalne nawierzchnie przerostowe typu geokraty, maty przerostowe o wymiarze/średnicy „oczka” $d \leq 2$ cm.

ŁAWKI

- Dla zwiększenia komfortu, w przestrzeni publicznej, stosować ławki z oparciami i podłokietnikami (szerokość siedzenia ok. 50 cm, wysokość siedzenia 42-45 cm, podłokietnik 15-20 cm od poziomemu siedzisku, kąt oparcia tylniego ok. 100 stopni).
- Ławki powinny być wyposażone w podłokietniki po obu stronach ławki oraz po jednym podłokietniku co 3 miejsca siedzące.
- Miejsca siedzące powinny znajdować się w pobliżu ciągów komunikacyjnych, ale nie bezpośrednio na nich.
- Wolne miejsce obok ławki na wózek inwalidzki, usytuowane tak, żeby nie przeszkadzał osobom, poruszającym się ciągiem pieszym (miejsce o wymiarach głębokość min. 140 cm (zalecane 180 cm) i szerokości 90 cm).
- Sugeruje się stosowanie przysiadków (siedzisko do odpoczynku dla osób stojących).

Poniższe zagadnienia nie zostały szczegółowo ujęte w wytycznych, ponieważ precyzyjnie regulują je przepisy budowlane: oznakowanie miejsc parkingowych, schody, stopnie, spoczniki, balustrady i poręcze.

Bożena Werner
Komisja ds. Barrier Architektonicznych

PRZEWODNICZĄCA
Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grześ

Katowice, 29 sierpnia 2022 r.

Powiatowa Społeczna Rada
ds. Osób Niepełnosprawnych
Urząd Miasta Katowice
ul. Rynek 1, 40-003 Katowice

OPINIA

Dotyczy: wytycznych projektowania uniwersalnego, regulujących dostępność dla osób z niepełnosprawnościami terenu w Parku Kościuszki w Katowicach w ramach zadania: „Park Kościuszki – sztuczna rzeka ze zbiornikiem wodnym, woliera oraz zagospodarowanie terenu”.

W wytycznych uniwersalnego projektowania wyraźnie określono zakres dostępności dla osób z niepełnosprawnościami miejsc publicznych, w tym parków. Muszą one zapewnić dostępność wejść na teren, ciągów pieszych, przemieszczania się między poziomami terenu oraz małej architektury.

CHODNIK

- Zaleca się zachowanie minimalnej szerokości pasa pieszego 2,0 m, co pozwala np. na swobodne minięcie się dwóch osób, poruszających się z pomocami lub na wózkach inwalidzkich. Lokalne zwężenie pasa nie powinno wynosić mniej niż 1,25 m.
- Zastosować na ciągach pieszych kostki, płyty i nawierzchnie bezfazowe lub z mikrofazą.
- Ścieżki, alejki parkowe, chodniki wykonać z nawierzchni trwale zapewniającej dostępność dla osób z niepełnosprawnościami.
[Uwagi Rady: nawierzchnie mineralne powinny być często uzupełniane i odnawiane, ponieważ są wypłukiwane przez deszcz i przestają być nawierzchnią dostępną].
- Na ciągach pieszych, w uzasadnionych przypadkach związanych m.in. z koniecznością zapewnienia retencji wód opadowych lub stosowania nawierzchni biologicznie czynnej, należy stosować przepuszczalne nawierzchnie przerostowe typu geokraty, maty przerostowe o wymiarze/średnicy „oczka” $d \leq 2$ cm.

ŚCIEŻKA DOTYKOWA

- W wyniku ustaleń z Urzędem Miasta i zgodnie z obowiązującymi przepisami o dostępności, we wszystkich nowych i przebudowywanych inwestycjach, należy stosować ścieżki dotykowe na całej długości ciągu pieszego, z wszystkimi jej elementami (pas prowadzący, pola uwagi, pas ostrzegawczy).
- Zaleca się zachowanie odstępu min. 0,8 m pomiędzy osią pasa prowadzącego a przeszkodą, np. małą architekturą, drzewem itp.
- Zalecana szerokość pasa prowadzącego: 0,30 - 0,50 m.
- Zalecane wykonanie ścieżki dotykowej z materiału o kolorze kontrastowym względem otaczającej nawierzchni.
- Należy stosować 2 cm krawężniki wzdłuż ciągów pieszych lub faktury obrzeży ciągów pieszych np. łupana kostka brukowa, rabata, jako punkt odniesienia dla osób z niepełnosprawnością wzroku.

- Należy stosować kontrastowe obrzeże ciągów pieszych, jako punkt odniesienia dla osób z niepełnosprawnością wzroku.

ŁAWKI

- Dla zwiększenia komfortu, w przestrzeni publicznej, stosować ławki z oparciami i podłokietnikami (szerokość siedzenia ok. 50 cm, wysokość siedzenia 42-45 cm, podłokietnik 15-20 cm od poziomu siedziska, kąt oparcia tylniego ok. 100 stopni).
- Ławki powinny być wyposażone w podłokietniki po obu stronach ławki oraz po jednym podłokietniku co 3 miejsca siedzące.
- Miejsca siedzące powinny znajdować się w pobliżu ciągów komunikacyjnych, ale nie bezpośrednio na nich.
- Wolne miejsce obok ławki na wózek inwalidzki, usytuowane tak, żeby nie przeszkadzał osobom, poruszającym się ciągiem pieszym (miejsce o wymiarach głębokość min. 140 cm (zalecane 180 cm) i szerokości 90 cm).
- Sugeruje się zastosowanie przysiadków (siedzisko do odpoczynku dla osób stojących).
- Zalecane rozmieszczenie w odstępach maksymalnie co 100 m. W intensywnie użytkowanych parkach zaleca się rozmieszczenie ławek maksymalnie co 25 m.

MAŁA ARCHITEKTURA

- Wszelkiego rodzaju budowle rekreacyjne wykonać bezprogowo lub z maksymalnie 2 cm krawężnikiem. Należy zapewnić dostępną nawierzchnię w samym miejscu jak i na dojeździe. W przypadku miejsc siedzących przewidzieć w nich również miejsce na wózek inwalidzki (miejsce o wymiarach głębokość min. 140 cm (zalecane 180 cm) i szerokości 90 cm) oraz przestrzeń manewrową 150x150 cm.
 - Pomosty, promenady, tarasy itp. wykonać bezprogowo (z maksymalnie 2 cm krawężnikiem) lub z pochylnią. W przypadku, gdy wejść jest więcej, każde z nich powinno być dostępne. Należy zapewnić dostępną nawierzchnię w samym miejscu jak i na dojeździe. Przewidzieć również przestrzeń manewrową 150x150 cm.
- [Uwagi Rady: jeżeli ww. miejscach przewidziane są zadaszenia przed słońcem i/lub deszczem, sugeruje się zapewnić je również w miejscach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami].**
- Zapewnić dobrą widoczność woliery i dostępność nawierzchni.

Bożena Werner
Komisja ds. Barrier Architektonicznych

PRZEWODNICZĄCA
Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grzeń

Wójtownik nr. 4

Powiatowa Społeczna Rada
ds. Osób Niepełnosprawnych
Urząd Miasta Katowice
ul. Rynek 1, 40-003 Katowice

URZĄD MIASTA KATOWICE	
Kancelaria Ogólna (1)	
Wpł. dn.	2022 -08- 18
Nr RKP	Zał.

Katowice, 17 sierpnia 2022 r

Szanowny Pan Prezydent Katowic

Jerzy Woźniak

Dotyczy: Likwidacji barier w dzielnicy Dąb

Szanowny Panie Prezydencie,

Piszę do Pana jako Radny, ale także jako członek Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Na jednym z ostatnich spotkań Rady była obecna Pani Urszula, która jest mieszkanką dzielnicy Dąb. Ale przede wszystkim jest osobą, która porusza się na wózku.

Pani Urszula prosiła nas (nas, czyli członków Rady), abyśmy jako Rada odnieśli się do barier architektonicznych, jakie znajdują się w Dębie - szczególnie na trasach, skrzyżowaniach i chodnikach, którymi porusza się Pani Urszula. Przyznam, że pojechałem do dzielnicy Dąb, by na własnej skórze przekonać się, o jakich barierach mówimy. Wspólnie z Radnymi Dzielnicy - Przewodniczącym Rady Markiem Wolskim i Przewodniczącym Zarządu Grzegorzem Łagódką - przeszliśmy ulicą Dębową w celu zlokalizowania barier. Co więcej: by doświadczyć trudności, z jakimi spotykają się osoby na wózkach, sam wsiadłem na wózek i próbowałem pokonać najtrudniejsze odcinki skrzyżowań, łączenia chodnika z jezdnią itd.

Katowice szczycą się tym, że niwelują bariery architektoniczne. Dlatego jako Rada zwracamy się do Pana Prezydenta o podjęcie działań - po uprzedniej wizji lokalnej z Radnymi Dzielnicy Dąb, Panami Wolskim i Łagódką - by zlikwidować najbardziej uciążliwe bariery dla osób poruszających się na wózkach. Także i my jako Rada jesteśmy do dyspozycji, by wskazać odpowiednim służbom miejskim te miejsca, które niewielkim wysiłkiem i nakładem można tak poprawić, by zlikwidować bariery dla osób z niepełnosprawnościami.

Mamy nadzieję, że nasza interwencja i prośba spotka się z przychylną reakcją Pana Prezydenta.

z Poważaniem w imieniu Rady

Przewodnicząca Powiatowej Społecznej Rady ds.
Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grześ

PRZEWODNICZĄCA
Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych

Barbara Grześ